

KOTISEUTUKASVATUS – määritelmä

Kotiseutukasvatus on kulttuuriperintökasvatusta. Kotiseutukasvatuksella tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla välitetään tietoa kotiseudusta ja sen kulttuuriperinnöstä sekä kotiseudun kulttuuriympäristöistä. Kotiseutukasvatuksella tuetaan kulttuuristen oikeuksien toteutumista eli oikeutta omaan kieleen ja kulttuuriin.

Kotiseutukasvatus on toiminnallista ja elämyksellistä ja sen tavoitteena on synnyttää kokemus kotiseudun merkityksellisyydestä. Kotiseutukasvatuksen avulla tuetaan paikallisidentiteetin kehittymistä. Tavoitteena on luoda kokemus siitä, että olemme osa kotiseutuamme. Tämän kokemuksen kautta luodaan halukkuutta huolehtia kotiseudusta ja kulttuuriperinnöstä.

Kotiseutukasvatuksessa käsitys kotiseudusta on laaja. Kotiseutua ei ole vain se lähiseutu, jonka piirissä asumme ja oleskelemme, vaan kotiseutu on myös tunne ja kokemus meille erityisestä paikasta. Kotiseutu on siis monipaikkainen. Kotiseutu myös uusiutuu sen saadessa uusia asukkaista eri seuduilta.

Kotiseutukasvatuksessa toteutetaan kasvatuksen lähiseutuperiaatetta. Kasvatuksessa tulee lähtökohdaksi ottaa lapselle tutut lähiseudun ympäristöt ja kulttuuriperinteet ja antaa lapselle mahdollisuus rakentaa suhdetta lähiympäristöön ja -kulttuuriin, vaikka hänen oma taustansa olisikin muualla.

Kotiseutukasvatusta järjestetään yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Näitä toimijoita ovat päiväkotien, koulujen, oppilaitosten ja kerhojen kasvatustyötä tukevat kotiseutukasvatuksen toimijat eli esimerkiksi kotiseutuyhdistykset, paikallismuseot, paikalliset kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökohteet, paikalliset kulttuurilaitokset, luontokoulut sekä muut ympäristötoimijat. Kotiseutukasvatuksen tavoitteita määritellään kansallisella tasolla laaja-alainen osaaminen huomioiden, mutta kotiseutukasvatusta toteutetaan paikallisesti.

Kotiseutu on oppimisympäristö. Lähiympäristö, oma kotiseutu ja sen kulttuuriperintö ovat luonteva osa koulujen toimintakulttuuria ja niiden käyttöä koulun ulkopuolisina oppimisympäristöinä tulee edistää. Kotiseutukasvatuksen avulla rakennetaan ymmärrystä yhteisten asioiden hoidosta ja synnytetään näin osallisuutta. Kotiseutukasvatuksen tavoitteena ei olekaan mahdollisimman laaja tiedonhallinta vaan tiedon, kokemusten ja elämysten avulla saavuttu ymmärrys kotiseudun merkityksellisyydestä.

Kotiseutukasvatuksella tuetaan opetussuunnitelmien arvopohjaa ja opetussuunnitelmien mukaisen kasvatuksen ja koulutuksen toteutusta. Perusopetuksen arvoperustan mukaisesti kotiseutukasvatuksella tuetaan oppilaan identiteetin ja maailmankuvan rakentumista. Kotiseutukasvatuksen myötä oppilas luo suhdetta itseensä, toisiin ihmisiin, yhteiskuntaan, luontoon ja erilaisiin kulttuureihin. Opetussuunnitelman mukaisesti kotiseutukasvatus rakentuu monimuotoiselle suomalaiselle kulttuuriperinnölle, joka on muodostunut ja muotoutuu vuorovaikutuksessa pohjoismaisiin, eurooppalaisiin ja Euroopan ulkopuolisiin kulttuureihin. Opetuksessa tuetaan oppilaan oman kulttuuri-identiteetin rakentumista sekä hänen osallisuuttaan paikallisesti sekä laajemmin suomalaisessa yhteiskunnassa ja globaalistuvassa maailmassa.

Määritelmä päivitetään uusien opetussuunnitelmien myötä